

STIMULERINGSFONDS
VOOR DE JOURNALISTIEK

Ministerie van Financiën
Korte Voorhout 7
2511 CW Den Haag

Den Haag, 16 mei 2019

Kenmerk: 20120022/28209

Onderwerp: Reactie op wetsvoorstel 'Btw-tarief voor elektronische uitgaven'

Stimuleringsfonds voor de Journalistiek

Het Stimuleringsfonds voor de Journalistiek stimuleert de kwaliteit, diversiteit en onafhankelijkheid van de journalistiek door met geld, kennis en onderzoek de vernieuwing van de journalistieke infrastructuur in Nederland te bevorderen. Dit gebeurt onder meer middels subsidieregelingen en programma's. Met de SVDJ Accelerator steunen we start-ups en bestaande bedrijven die de journalistiek vernieuwen met een innovatief journalistiek project. Onder meer Blendle, Local Focus en De Correspondent hebben met steun van het Fonds hun project kunnen opzetten of doorontwikkelen. Het Stimuleringsfonds ontvangt jaarlijks een bijdrage (ongeveer vijf miljoen) van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, waaruit alle activiteiten worden gefinancierd. Vanuit onze taak om de vernieuwing van de journalistieke infrastructuur in Nederland te bevorderen, voelen we ons genoodzaakt om te reageren op het wetsvoorstel 'Btw-tarief voor elektronische uitgaven'.

Essentie van het wetsvoorstel

Het voorstel behelst het kunnen toepassen van het verlaagde btw-tarief op digitale boeken, kranten en tijdschriften. Het gaat dan om het langs elektronische weg leveren of uitlenen van een boek, dagblad, weekblad, tijdschrift of een ander tenminste driemaal per jaar periodiek verschijnende uitgaven. Hiermee wordt het bestaande verschil in behandeling voor de btw van fysieke en elektronische uitgaven opgeheven en wordt beoogd te voorkomen dat nieuwe verschillen ontstaan, zo vermeldt de toelichting.

Het wetsvoorstel laat de kaders die zijn gesteld voor de fysieke uitgaven leidend zijn bij de beantwoording van de vraag wanneer een elektronische uitgave onder het verlaagde btw-tarief kan vallen. Verschillende kenmerken van de elektronische uitgave, zoals omvang en inhoud, de wijze waarop de inhoud één geheel vormt, een voor iedere afnemer gelijke inhoud en de verschijningsvorm zijn daarbij van belang.

In de Memorie van Toelichting wordt vervolgens geconcludeerd dat het verlenen van toegang tot een nieuwswebsite een goed voorbeeld is van een elektronische dienst die niet in aanmerking komt voor toepassing van het verlaagde btw-tarief, omdat deze dienst niet vergelijkbaar is met een fysieke uitgave. Bij een nieuwswebsite heeft de lezer doorlopend inzage in het laatste nieuws en is er geen sprake van één vast uitgiftemoment zoals bij een krant. Ook de toepassing van video-inhoud of beluisterbare muziek in elektronische uitgaven kunnen een belemmering vormen. Voor het benutten van gebruiksmogelijkheden die samenhangen met het publicatieplatform gelden eveneens aanzienlijke beperkingen.

Het Fonds constateert dat op basis van de beschreven afbakening veel digitale nieuwsproducten buiten de reikwijdte van het wetsvoorstel kunnen vallen. Dat lijkt in het bijzonder dat deel van de journalistieke sector te raken waar de meeste journalistieke vernieuwing plaatsvindt.

Kritiek vanuit het journalistieke veld

Het Fonds vangt veel signalen op waaruit blijkt dat partijen uit het journalistieke veld teleurgesteld zijn in het ter consultatie voorgelegde wetsvoorstel. Digitale publicaties die in hun verschijningsvorm lijken op gedrukte publicaties (zoals 'PDF-versies') maken voor traditionele spelers een steeds kleiner deel uit van hun digitale aanbod en die ontwikkeling zal in rap tempo doorgaan. Voor *digital only* nieuwsmedia is de verschijningsvorm per definitie anders.

Wij begrijpen daarom de brede teleurstelling die in het veld leeft over de criteria zoals die zijn opgenomen in het gepubliceerde wetsvoorstel. Dat geldt temeer nu veel andere Europese lidstaten in staat blijken om ruimere afbakeningen te formuleren, waardoor zij vernieuwende journalistieke initiatieven wel onder het verlaagde btw-tarief weten te brengen.

Complexiteit van afbakening

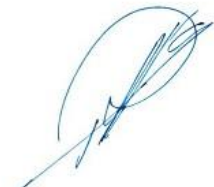
Het Fonds herinnert eraan dat de Tijdelijke Commissie Innovatie en Toekomst Pers tien jaar geleden in haar advies aan de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap al pleitte voor het opheffen van het onderscheid in de btw tussen gedrukte en online informatieproducten. Het is beslist een gemiste kans dat er in de tussenliggende tien (!) jaar geen adequate oplossing is bedacht voor dit complexe probleem. Het Fonds zou het onwenselijk vinden als innoverende partijen in de journalistiek daar nu de dupe van zouden worden.

Bevorderen van noodzakelijke innovatie in de journalistiek

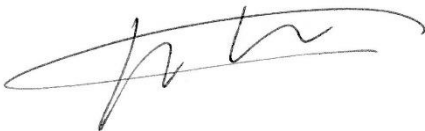
De Nederlandse samenleving is gebaat bij pluriforme en onafhankelijke journalistiek van hoge kwaliteit. Dat is niet zonder meer gegarandeerd. Vanwege alle technologische ontwikkelingen staan journalistieke media voor grote uitdagingen. Ook in het regeerakkoord wordt dat erkend. Innovatie in de journalistiek is daarbij een belangrijke sleutel voor een duurzame toekomst.

Het Fonds doet daarom het appèl om de btw-regeling voor elektronische uitgaven zodanig te herzien dat de wetgever daarmee de noodzakelijke innovatie in de journalistiek niet zal belemmeren, maar juist zal bevorderen. Indien gewenst stelt het Fonds graag zijn expertise beschikbaar voor een nadere uitwerking daarvan.

Hoogachtend,

René van Zanten
directeur Stimuleringsfonds voor de Journalistiek

Frits van Exter
voorzitter Stimuleringsfonds voor de Journalistiek